

Wetsontwerp over het erfrecht van de langstlevende echtgenoot.

Verslag over de notariële dagen te Oudenaarde op 27 september 1974.

Ingrid WALLECAM - VANSTRAELEN,
Assistente K.U.L.

Carl DE BUSSCHERE
Aspirant N.F.W.O.

VOORWOORD

Om goed de geest van de discussies te begrijpen, dient men te weten dat Prof. Spanoghe met aandrang vroeg aan het Congres geen aanmerkingen te maken in de zin van amendementen, die zouden moeten ingevoerd worden. Het wetsontwerp diende beschouwd te worden als een hanteerbaar instrument en als uitgangspunt. Het probleem van een reserve voor de langstlevende echtgenoot werd dan ook niet opgeworpen. Er werd ook niet stilgestaan bij de opmerking dat eerst het huwelijksvermogensrecht dient gewijzigd te worden en vervolgens het erfrecht.

DISCUSSIES

1. Artikel 7 wetsontwerp : nieuw artikel 745bis § 3 B.W. :

Erfrecht bij aanwezigheid van natuurlijke kinderen.

De eerste vraag handelt over de vaststelling van de rechten op de nalatenschap van een decujus die zijn echtgenoot, een natuurlijk kind en broers en zusters nalaat. Meester Vasteravonds meent dat het vruchtgebruik op de ganse nalatenschap toekomt aan de langstlevende echtgenoot; de naakte eigendom komt toe, voor de helft aan het enige natuurlijke kind, en voor de andere helft, aan de broers en zusters van de decujus. Door de aanwezigheid van een natuurlijk kind, heeft de langstlevende echtgenoot niet het recht op de ganse gemeenschap in volle eigendom. Notaris E. Van Hove verwijst naar een andere mogelijkheid, omschreven in de bijdrage van P. Stiénon in de R.G.E.N. 1974.

2. Artikel 23 wetsontwerp : nieuw artikel 1094 B.W. :

Reserve van het natuurlijk kind.

Er wordt aangemerkt dat het voorgestelde artikel 1094 B.W. de wet-

telijke erkenning inhoudt van de reserve van het natuurlijk kind. Meester Vasteravonds stemt hiermede in, maar merkt toch op dat in het ontworpen erfrechtelijk systeem, de natuurlijke kinderen hun reserve niet krijgen in volle eigendom, maar in naakte eigendom: de natuurlijke kinderen hebben slechts een reserve in de mate dat ze geroepen worden tot de nalatenschap.

3. Artikel 7 wetsontwerp : nieuw artikel 745 bis § 3 B.W. :

Erfrecht bij aanwezigheid van natuurlijke kinderen.

Mevrouw Puelinckx-Coene, docente aan de U.I.A., merkt op dat in het geval, omschreven in de eerste vraag, de aanwezigheid van een natuurlijk kind voldoende is om de langstlevende de gemeenschap in volle eigendom wettelijk niet toe te kennen.

4. Artikel 7 wetsontwerp : vergelijking van § 2 en § 3 van artikel 745bis B.W. :

Erfrecht afhankelijk van het gekozen huwelijksstelsel.

Er wordt opgeworpen dat er een zekere onrechtvaardigheid en disproportie is, wanneer de echtgenoten niet gehuwd zijn onder het stelsel van gemeenschap, omdat de langstlevende echtgenoot slechts recht heeft op het vruchtgebruik van de ganse erfenis, zowel in het geval dat de langstlevende opkomt alleen met bloedverwanten in de opgaande lijn of in de zijlijn van de decujus (artikel 745bis § 2 B.W.), als in het geval dat de langstlevende opkomt met wettige, natuurlijke of aangenomen kinderen van de decujus, of met wettige afstammelingen ervan (artikel 745bis § 3 B.W.). Zou, m.a.w., aan de langstlevende echtgenoot, die tot de nalatenschap geroepen wordt samen met bijv. broers en zusters van de overleden echtgenoot, geen erfrecht in volle eigendom moeten toegekend worden, zelfs wanneer de echtgenoten gehuwd zijn onder het stelsel der zuivere scheiding van goederen? Op deze opwerping, ondermeer van notaris Pael, antwoordt Meester Vasteravonds dat in deze zienswijze inderdaad iets waardevols zit, en dat de regeling terzake minder gelukkig is. Hij meent dat de onmogelijkheid om het erfrecht en het huwelijksvermogenrecht terzelfdertijd aan te passen, ondermeer, hiervoor een verklaring biedt.

5. Artikel 7 wetsontwerp : nieuw artikel 745bis § 3 B.W. : nieuw artikel 745bis § 2 B.W. :

Taalonduidelijkheden. Aard van het vruchtgebruik.

Vervolgens wordt opgemerkt dat de term *ceux-ci* altijd verwijst naar het laatste woord, zodat in het voorgestelde artikel 745bis § 3, deze term slechts zou verwijzen naar *les descendants adoptifs*. Volgens de spreker zou *ou leurs descendants légitimes* interpretatiemoelijkheden voorkomen.

Verder stipt de spreker aan dat het geen zin heeft te handelen over

le conjoint survivant non divorcé. Volgens de interpellant is alleen zinvol *le conjoint survivant non séparé de corps*. Het is zinloos van te spreken over een uit de echt gescheiden echtgenoot. De spreker merkt toch op dat in Frankrijk ook de terminologie *le conjoint survivant non divorcé ni séparé de corps* wordt aangewend. Tot slot vraagt dezelfde spreker of er een verschil bestaat tussen het gemeenrecht inzake vruchtgebruik, en het recht van vruchtgebruik gevestigd krachtens het erfrecht.

Prof. Spanoghe neemt akte van de taalkundige opmerkingen. Hij meent, nopens de derde opwerping, dat het wetsontwerp geen nieuw regime inzake vruchtgebruik invoert. Het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot is in principe onderworpen aan het gemeenrecht. De mogelijkheid die aan de rechter geboden wordt om, overeenkomstig het voorgestelde artikel 745bis §5 B.W., de herstel- en onderhoudskosten aan de echtgenoot-vruchtgebruiker op te leggen, betekent in principe niet dat het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot van een bijzondere soort zou zijn. De rechter verandert het zakelijk recht van vruchtgebruik niet: hij kan alleen persoonlijke verbintenissen opleggen.

6. Artikel 7 wetsontwerp : nieuw artikel 745bis § 4 en § 5 B.W. :

Omzetting van het vruchtgebruik. Berekeningswijze. Ontneming van het recht van omzetting.

Ware het niet wenselijk dat de wetgever een wijze van berekening zou vaststellen voor de omzetting van het vruchtgebruik? Op deze vraag van notaris Van Soest van Brussel antwoordt Meester Vasteravondts dat de opgeworpen moeilijkheid ook thans bestaat, maar dan toch niet zo frekwent voorkomt omdat er geen verplichting is om het vruchtgebruik om te zetten. Het probleem rijst thans echter telkens wanneer een onroerend goed, belast met vruchtgebruik, wordt onteigend. De notaris stelt dan een berekeningswijze voor, maar zal zich meestal houden aan de berekeningswijze van de Ontvanger der registratierechten. Ere-notaris R. Rens voegt daar aan toe dat in het verslag voor de Senaat staat dat de aangepaste levensduurtabellen en de geldende intrestvoeten zullen dienen aangewend te worden voor de omzetting van het erfrechtelijk vruchtgebruik. De notaris zal dus niet gebonden zijn aan de voorschriften van de wetboeken van registratie- en successierechten. Notaris P. Van Hoestenberghé merkt op dat in het artikel van notaris P. DE VILLE DE GOYET, verschenen in de Revue du notariat belge, van 1973, een zeer goede berekeningswijze wordt voorgesteld.

De langstlevende echtgenoot heeft het recht om de omzetting van het vruchtgebruik te vragen, in de gevallen bedoeld in artikel 745bis §4 B.W. Kan dit recht bij testament ontnomen worden? Ere-notaris R. Rens meent dat dit niet mogelijk is. Een congreslid houdt voor dat

het antwoord eenvoudig is : aan de langstlevende echtgenoot kan het vruchtgebruik ontnomen worden ; aan de langstlevende kan dus ook het recht van omzetting, bij testament ontnomen worden : wie het meerdere kan, kan het mindere.

Hier kan ook de tussenkomst van notaris E. Van Hove vermeld worden die de aandacht vestigt op het feit dat de toebedeling in het huwelijkscontract, van het vruchtgebruik op de gemeenschap aan de langstlevende, voor nuttig gevolg heeft — naast het onherroepelijk karakter van het beding — dat de descendente de omzetting van het vruchtgebruik in volle eigendom niet kunnen vorderen (vgl. artikel 745bis § 5 B.W.).

7. Artikel 7 wetsontwerp : nieuw artikel 745 bis § 7 B.W. :

Feitelijke scheiding der echtgenoten.

Notaris Van Soest van Brussel werpt vervolgens op dat te Brussel vele feitelijk gescheiden echtgenoten wonen, en dat het onrechtvaardig is dat feitelijk gescheiden echtgenoten in principe dezelfde erffrechten hebben als in de normale gevallen. Notaris J.L. Rens antwoordt hierop dat artikel 745bis § 7 B.W. toepasselijk is : in principe kan een echtgenoot het recht op de preferentiële goederen niet ontnomen worden. Dit is wel mogelijk bij feitelijke scheiding onder de voorwaarden omschreven in artikel 745bis § 7 B.W. Prof. Spanoghe voegt er aan toe dat in bepaalde gevallen een soort echtscheidingsproces, posthuum, zal dienen gevoerd te worden.

8. Artikel 24 wetsontwerp : afschaffing van artikel 1098 B.W.

Bijzonder beschikbaar deel tussen echtgenoten in geval van tweede huwelijk. Aanpassing van artikel 1496 B.W.

Er wordt besloten dat het bijzonder beschikbaar deel tussen echtgenoten niet verschilt, wat de mogelijke toebedeling in volle eigendom betreft, maar alleen verschilt qua toebedeling in vruchtgebruik, in geval van gemeenschappelijke kinderen en in geval van kinderen uit een vorig huwelijk. Er wordt echter opgemerkt dat zowel de eerste, als de tweede echtgenote, recht hebben op de preferentiële goederen, zelfs indien zij het wettelijk erfdeel overtreffen.

Er wordt ook opgemerkt dat artikel 1496 B.W. zou moeten aangepast worden, aangezien dit artikel verwijst naar artikel 1098 B.W., dat zou afgeschaft worden. (Ook artikel 1527 B.W. zou om die reden moeten aangepast worden).

9. Artikel 26 wetsontwerp : Overgangsbepalingen en tweede huwelijk.

Notaris H. Du Faux stelt de vraag of, wanneer in een huwelijkscontract geschreven is dat de voordelen vervallen bij tweede huwelijk dit beding zal gewijzigd kunnen worden bij toepassing van artikel 26 van het wetsontwerp. Notaris J.L. Rens antwoordt dat bij inwerking-treding van het wetsontwerp, deze clause de preferentiële goederen

aan de tweede echtgenoot niet zal kunnen ontnemen. Op de vraag of het beding kan gewijzigd worden, antwoordt ere-notaris R. Rens dat artikel 26 van het wetsontwerp toelaat de rechten van de langstlevende uit te breiden maar niet te beperken.

10. Artikel 7 wetsontwerp : nieuw artikel 745bis § 2 B.W. :

Bedingen in het huwelijkscontract met beperktere rechten voor de langstlevende, dan de rechten ingevolge erfrechtelijke roeping.

Een grote discussie had plaats over de rechten van de langstlevende op de gemeenschap, wanneer in het huwelijkscontract staat dat de gemeenschap volledig in vruchtgebruik aan de langstlevende wordt toegekend. De vraag is dan of, overeenkomstig artikel 745bis § 2 B.W. de langstlevende de blote eigendom van de gemeenschap nog zal verkrijgen. Hiernopens is notaris Pael de mening toegedaan dat vooreerst het beding van het huwelijkscontract dient uitgevoerd te worden, en dat vervolgens, overeenkomstig het erfrecht, namelijk artikel 745bis § 2 B.W., de langstlevende nog de naakte eigendom zal verwerven, zelfs indien in het huwelijkscontract staat dat de blote eigendom toekomt aan de erfgenamen, omdat deze zinsnede louter een verduidelijking is, maar zonder rechtsgevolg, omdat dit immers niet in het huwelijkscontract kan geregeld worden.

11. Artikel 26 wetsontwerp :

Overgangsbepalingen en beding in het huwelijkscontract van toekenning aan de langstlevende van 1/4e volle eigendom en 1/4e vruchtgebruik (bij aanwezigheid van kinderen).

Bij toekenning van het grootst mogelijk beschikbaar deel, te weten 1/4e volle eigendom en 1/4e vruchtgebruik, kan het wettelijk vermoeden van artikel 26 van het wetsontwerp niet ingeroepen worden, aldus notaris E. Van Hove, die verwijst naar de voorbereidende werken. Notaris Verstringhe was voorstander van een amendement, waarbij zou bepaald worden dat bij voorkomen van voormeld beding, automatisch, krachtens een wettelijk vermoeden, het nieuw grootst mogelijk beschikbaar deel, zou gelden voor de echtgenoten. Dit wettelijk vermoeden zou trouwens een kostenbesparing meebrengen voor de betrokkenen. Notaris J.L. Rens deelt mede dat er misschien wel een rechter zou zijn die, uit de herleiding van de contractuele erfstelling tot 1/4e volle eigendom en 1/4e vruchtgebruik in geval van aanwezigheid van kinderen, zou besluiten dat het de bedoeling was van de echtgenoten om hun, ook in geval van aanwezigheid van kinderen, het grootst mogelijk beschikbaar deel te schenken, en derhalve zou oordelen dat de langstlevende recht heeft op het nieuw grootst beschikbare deel. Prof. Spanoghe is echter van mening dat terzake rechtszekerheid moet heersen. Artikel 26 van het wetsontwerp is duidelijk : het wettelijk vermoeden kan slechts toegepast worden bij gemis aan nauwkeurige bepaling in het huwelijkscontract, wat niet

het geval is bij bovenvermeld beding, dat nauwkeurig is. De notaris mag nu niet gaan bewijzen tegen de door hem verleden duidelijke akte: hij zou alles op losse schroeven zetten. Prof. Spanoghe weerlegt vervolgens de aanmerking van een notaris die meent dat hij de echtgenoten voor wie hij of zijn voorgangers een huwelijkscontract verleden, nu zou moeten gaan opzoeken, ten einde hun voor te stellen om, overeenkomstig artikel 26 van het wetsontwerp, de beschikkingen van hun huwelijkscontract uit te breiden. Prof. Spanoghe meent dat de notarissen hun verantwoordelijkheid niet moeten verzwaren: de invoering van de wet zal met de nodige publiciteit gepaard gaan. Verder argumenteert Prof. Spanoghe dat de notarissen toch ook niet verplicht zijn de echtgenoten voor wie zij het huwelijkscontract verleden, te volgen om te weten of één van hen handelaar wordt en om hem/haar dan te wijzen op de formaliteit die dan moet vervuld worden.

12. Artikel 7 wetsontwerp: nieuw artikel 745bis § 2 B.W. en artikel 1525 B.W.:

Toepasselijkheid van artikel 1525 B.W.

Is artikel 1525 B.W. (terugname van inbrengsten en kapitalen bij toekenning van de ganse gemeenschap aan de langstlevende), toepasselijk wanneer de langstlevende echtgenoot de gemeenschap in volle eigendom verkrijgt bij wijze van erfrecht, namelijk bij afwezigheid van kinderen? Op deze vraag van notaris Mevrouw Bauwens, antwoorden Prof. Spanoghe en ere-notaris R. Rens, dat dit niet het geval is. Prof. Spanoghe voegt er aan toe dat, bij toekenning van de gemeenschap aan de langstlevende in gevolge een beding in het huwelijkscontract, de vrouw de gemeenschap niet zou kunnen verwerpen en dan haar zou kunnen beroepen op het erfrecht om de ganse gemeenschap te verwerven en om aldus aan de toepassing van artikel 1525 B.W. te ontkomen. Prof. Spanoghe voegt er eveneens aan toe dat het verschil tussen de toebedeling van de gemeenschap ingevolge een beding in het huwelijkscontract of ingevolge het erfrecht, ondermeer is dat slechts in het laatste geval aan de langstlevende echtgenoot de gemeenschap kan ontnomen worden.

13. Passief van de nalatenschap.

Notaris H. Du Faux werpt op dat bij de vaststelling van de bijdragen in het passief, er moeilijkheden zullen rijzen, ondermeer in het geval omschreven in artikel 745bis § 2 B.W. Prof. Spanoghe is de mening toegedaan dat in alle gevallen het gemeenrecht dient toegepast te worden: er dient dus bijgedragen te worden in het passief volgens de waarde die de langstlevende verkrijgt uit de nalatenschap; de langstlevende echtgenoot wordt regelmatig erfgenaam.

14. Artikel 26 wetsontwerp:

Vorm van het aanvullende contract.

Ere-notaris R. Rens deelt terzake mede dat bij het opstellen van ar-

tikel 26 van het wetsontwerp, er gedacht is geworden aan de mogelijke wijziging van het huwelijkscontract, na de inwerkingtreding van de wet van 30 april 1958. Het contract, bedoeld in artikel 26 van het wetsontwerp, is een plechtig en onherroepelijk contract, verleden voor twee notarissen of verleden voor een notaris en twee getuigen, op de wijze zoals voor een huwelijkscontract.

15. Artikel 26 wetsontwerp :

De rechtsgevolgen van het aanvullende contract.

Notaris Bouckaert merkt op dat de rechten van de langstlevende nog steeds kunnen uitgebreid worden na het verstrijken van de termijn van één jaar, bepaald in artikel 26 van het wetsontwerp, bij wijze van testament of contractuele erfstelling. Het voordeel van de handelswijze omschreven in artikel 26 van het wetsontwerp, is dat de bevoordeling onherroepelijk wordt : hiervoor dient de termijn van één jaar nageleefd te worden. Prof. Spanoghe beaamt deze verduidelijking.

BESLUIT

De wens werd uitgedrukt dat de wetgever, tijdens de voorbereidende werken, de nodige aandacht zou besteden aan de reeds thans gerezen interpretatiemoeilijkheden. Hierdoor zou de wetgever preventief vele conflicten vermijden. Amendementen blijken hiervoor niet vereist.

BIJLAGE

TEKST VOORGEDRAGEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1

Artikel 140 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven.

Artikel 2

Artikel 205, paragraaf 1 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 20 november 1896, wordt aangevuld met een lid, luidend als volgt :

«De erfenis van vooroverleden kinderen of afstammelingen is *levensonderhoud* verschuldigd aan de bloedverwanten in de opgaande lijn die behoeftig zijn en hun voorbehouden erfdeel ten voordele van andere erfgenamen verloren».

Artikel 3

Artikel 366, §1, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 21 maart 1969, wordt aangevuld met het volgende lid :

«De overlevende echtgenoot heeft dezelfde rechten op de erfenis van een aangenomen kind als op de erfenis van een wettig kind ; zonder andersluidende beschikking vanwege de schenker of erflater, worden de goederen, onderworpen aan het wettelijk recht van *terugkeer*, aan de overlevende echtgenoot in *vruchtgebruik* toegekend.»

Artikel 4

In artikel 723 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «vervolgens aan de langstlevende echtgenoot» geschrapt.

Artikel 5

In artikel 724 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «de langstlevende echtgenoot» geschrapt.

Artikel 6

In artikel 731 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «aan zijn echtgenoot» ingevoegd tussen de woorden «van de overledene» en de woorden «aan zijn bloedverwanten in de opgaande lijn».

Artikel 7

In boek III, eerste titel, hoofdstuk III van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling IV, omvattende artikel 745 bis, ingevoegd als volgt :

«Afdeling IV — Rechten van de langstlevende echtgenoot.

Artikel 745 bis, § 1. Wanneer de overledene geen bloedverwanten in erfelijke graad en ook geen natuurlijke kinderen achterlaat, behoren de goederen van zijn nalatenschap aan zijn overlevende echtgenoot, die noch uit de echt, noch van tafel en bed gescheiden is.

— § 2. Wanneer de overledene bloedverwanten in de opgaande lijn of in de zijlijn achterlaat, of erfgenamen uit een van beide erforden, heeft de overlevende echtgenoot, die noch uit de echt, noch van tafel en bed gescheiden is, recht op de volle eigendom van de goederen die deel uitmaken van de *gemeenschap* die tussen de echtgenoten bestaat, evenals op het vruchtgebruik van alle andere goederen.

— § 3. Wanneer de overledene wettige afstammelingen, natuurlijke of aangenomen kinderen achterlaat of wettige afstammelingen ervan, heeft de overlevende echtgenoot, die noch uit de echt, noch van tafel en bed gescheiden is, recht op het vruchtgebruik van de ganse erfenis.

Wanneer de overledene kinderen uit een vorig huwelijk achterlaat of kinderen door hem en door een vroegere echtgenoot aangenomen, heeft de overlevende echtgenoot recht, naar zijn keuze, op een vierde der erfenis in volle eigendom of op de helft in vruchtgebruik.

— § 4. Wanneer de overlevende echtgenoot tot de erfenis komt samen met bloedverwanten in de opgaande of in de zijlijn, kan hij de omzetting in volle eigendom eisen van zijn rechten in vruchtgebruik, zo nodig bij middel van verkoop van de goederen, met vruchtgebruik bezwaard.

— § 5. Wanneer de overlevende echtgenoot tot de erfenis komt samen met erfgenamen in nederdalende lijn, met natuurlijke of aangenomen kinderen of met wettige afstammelingen ervan, kan elk van hen vragen dat het vruchtgebruik op een of meerdere goederen wordt omgezet in volle eigendom. Indien de belangen van de partijen, in het bijzonder deze van de minderjarige kinderen, dit niet beletten, kan de rechtbank de verkoop van een of meerdere goederen toelaten alsmede de verdeling van de verkoopprijs ervan, ofwel de herstel- en onderhoudskosten aan de echtgenoot-vruchtgebruiker opleggen, op voorwaarde dat de opbrengst dezer goederen voldoende is om deze kosten te dekken.

— § 6. Het recht van vruchtgebruik van het onroerend goed, dat het gezin huysvest evenals de meubelen die het bekleden en de huurrechten die erop betrekking hebben, kan aan de overlevende echtgenoot, zonder zijn instemming, en welke ook de erfgenamen zijn die hem tot erfenis komen, niet ontnomen worden.

— § 7. In geval er bij het overlijden van één der echtgenoten feltelijke scheiding bestaat of een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed werd ingeleid, mag de overlevende echtgenoot de toekenning vorderen van het recht van vruchtgebruik van het onroerend goed dat de laatste echtelijke woonplaats uitmaakt en van de meubelen die ze bekleden evenals van de huurrechten, tenzij de erfgenamen het bewijs leveren dat de scheiding aan de eiser is toe te schrijven en van aard is om de echtscheiding op te leggen.

— In geval er echtscheiding of scheiding van tafel en bed bij onderlinge toestemming voor het overlijden werd ingeleid, mag de overlevende echtgenoot de rechten uitoefenen hem door voorgaand lid toegestaan, voor zover geen andersluidende beslissing werd

genomen in de voorafgaande overeenkomst voorzien in artikel 1288 van het Gerechterlijk Wetboek.

— § 8. Niettegenstaande elk andersluidend beding, mogen de kinderen of afstammelingen van de overleden echtgenoot, in verband met bovenstaande vruchtgebruik, een *inventaris* van de goederen eisen evenals een bevindingsstaat der onroerende goederen, en dat de sommen en titels zouden worden omgezet in titels op naam of neergelegd in gemeenschappelijke bankdeposito's, naar keuze van de langstlevende echtgenoot.

— § 9. Wanneer er afstammelingen van de overledene bestaan, is de langstlevende echtgenoot van zijn recht van vruchtgebruik ontzet of verliest hij dit recht :

1. Indien de aan de *ouderlijke macht* verbonden rechten hem geheel of gedeeltelijk ontnomen zijn ;
2. Indien hij wegens kennelijk wangedrag uitgesloten of ontzet is van de *voogdij* over de kinderen die uit zijn huwelijk met de overleden echtgenoot geboren zijn.

Artikel 8

Het opschrift van afdeling IV van hetzelfde hoofdstuk wordt door het volgende opschrift vervangen :

«Afdeling V — Erfopvolging in de opgaande lijn.»

Artikel 9

Artikel 747 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid :

«Behoudens andersluidende beschikking van de schenker, heeft de overlevende echtgenoot recht op het *vruchtgebruik* van de goederen die het voorontwerp zijn van de *wettelijke terugkeer*.»

Artikel 10

In de artikelen 748 en 749 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «Afdeling V van dit wetboek» vervangen door de woorden «afdeling VI.»

Artikel 11

Het opschrift van afdeling V van boek III, eerste titel, hoofdstuk III, van hetzelfde Wetboek wordt door het volgende opschrift vervangen :

«Afdeling VI — Erfopvolging in de zijlijn».

Artikel 12

Artikel 757 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgend lid :

«*De langstlevende echtgenoot van de vader of de moeder van een natuurlijk kind heeft recht op het vruchtgebruik van de ganse erfenis.*»

Artikel 13

Artikel 758 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

«Artikel 758 — Een natuurlijk kind heeft recht op de gehele nalatenschap wanneer zijn vader of moeder geen bloedverwanten in erfelijke graad noch overlevende echtgenoot achterlaat. De artikelen 769, 770 en 772 zijn van toepassing op het natuurlijk kind, groepen bij gebreke van bloedverwanten».

Artikel 14

Artikel 767 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 20 november 1896, wordt *vervangen* door de volgende bepaling die wordt bijgevoegd in boek III, eerste titel, hoofdstuk IV, afdeling I van hetzelfde Wetboek. :

«Artikel 767 — De overlevende echtgenoot heeft dezelfde rechten op de erfenis van een natuurlijk kind als op de erfenis van een wettig kind.

Zonder andersluidende beschikking vanwege de schenker worden de goederen, onderworpen aan het wettelijk recht van terugkeer, aan de overlevende echtgenoot van de begiftigde in vruchtgebruik toegekend».

Artikel 15

Het opschrift van afdeling II van boek III, eerste titel, hoofdstuk IV, van hetzelfde Wetboek wordt door het volgend opschrift vervangen :

«Afdeling II — Rechten van de Staat».

Artikel 16

Artikel 768 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

«Artikel 768 — Bij gebreke van wettige erfgenamen of van een natuurlijk kind vervalt de nalatenschap aan de Staat, onverminderd de artikelen 57 en 82 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand.»

Artikel 17

Artikel 769 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

«Artikel 769 — Wanneer de Staat beweert op de nalatenschap recht te hebben, is hij gehouden de nalatenschap te doen verzegelen en een boedelbeschrijving te doen opmaken in de vorm die voor de aanvaarding van nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving is voorgeschreven.»

Artikel 18

In artikel 770 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 15 december 1949, worden de woorden «Zij moeten» vervangen door de woorden «De Staat moet».

Artikel 19

Artikel 771 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Artikel 20

Artikel 772 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

«Artikel 772 — Indien de Staat de opgedragen formaliteiten niet in acht heeft genomen, kan hij worden veroordeeld tot schadevergoeding aan de erfgenamen die zich mochten aanmelden.»

Artikel 21

Artikel 773 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Artikel 22

In artikel 826, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, worden de woorden «onverminderd het voorkeurrecht, gevestigd in artikel 767, II, zesde paragraaf en in artikel 4, van de wet van 16 mei 1900 tot wijziging van het erfstelsel voor de kleine nalatenschappen gewijzigd bij de wet van 20 december 1961» vervangen door de woorden «Onverminderd artikel 745 bis en het voorkeurrecht, gevestigd in artikel 4 van de wet van 16 mei 1900 tot wijziging van het erfstelsel voor de kleine nalatenschappen».

Artikel 23

Artikel 1094 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

«Artikel 1094 — Wanneer echtgenoten geen kinderen en ook geen afstammelingen achterlaten mogen zij, hetzij bij huwelijkscontract, hetzij tijdens het huwelijk, de een ten voordele van de ander, beschikken over de eigendom van het geheel van hun goederen.

— Wanneer zij wettige kinderen of afstammelingen of natuurlijke kinderen achterlaten, mogen zij op dezelfde wijze, de een ten voordele van de ander, beschikken over het beschikbaar gedeelte van artikel 913, onverminderd de rechten in vruchtgebruik aan de langstlevende echtgenoot toegekend in de titel «Erfenissen.»

Artikel 24

Artikel 1098 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Artikel 25

Artikel 1288 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 1 juli 1972, wordt aangevuld met het volgende lid :

«De echtgenoten die een geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming inleiden moeten bij getuigschrift hun overeenkomst omtrent het vruchtgebruik van de preferentiële goederen vaststellen, voor het geval dat een van hen voor de overschrijving van de echtscheiding of van de scheiding van tafel en bed mocht komen te overlijden.»